

A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, szerda, 1908. július 22.

153. szám.

Kiadóhivatal (telefonszám 229)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.
Szerkesztőség és fiók-kiadóhivatal (telefonszám 954)
Susák Uskočka ulica 54. II. emelet.
Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. | Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . . 12 kor. | Egy hóra . . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos poltt sorja 40 fillér.

Nákó nem kap yachtot.

A yachtvásárlás meghiúsult. A vásárló bizottság több mint hatvan ajánlatot vizsgált át Angliában, ugyanennyit visszautasított az államtitkár jóvoltából, elköltött több mint tizenkétezer koronát s a végén yacht nélkül tért vissza.

A bizottság vezetőjétől Nákó Sándor gróf-kormányzótól Szerényi államtitkár megvonta a bizalmát a vásárlás iránt s ezért rendelte haza a bizottságot. A hajóvásárlás híre azért megjött Fiuméba s a kormányzó fizetett újságja közölte, hogy Nákó gróf yachtja milyen hosszú, milyen széles, gépezete milyen lövege, sőt még a régi és új keresztnevét is tudta. A hajónak meg kellett volna régen érkeznie kikötőnkbe s a nagyon hosszú késedelem arra indított bennünket, hogy a yacht sorsa iránt érdeklődjünk.

Hátha elsülyedt?

Ilyen szomorú sors nem érte a karcsú szép yachtot. Ott maradt a ködös Albionban, mert a vásárlás nem történt meg. A kormányzó angolországi missziója érdekes és gazdag részletekben.

Éppen ezért sietünk olvasóinkat a finoman leplezett ügy részleteivel megismertetni.

A yachtvásárlás története mindenestre ott kezdődik, hogy a bizottságnak 12.000 koronát folyósítottak, amelyből 4000 korona Nákó Sándor gróf kormányzónak jutott. A bizottság tagjai jó kedvvel készülődtek az angolországi utra.

Az egyik vasrácsot csináltatott háza elé — az utiköltségből. A másik a garderobját frissítette föl, ami érthető is, mert ha az ember yachtot megvásárolni, ennek megfelelően kell ruházkodnia. Ugy történt: a bizottság kevesebb pénzzel indult utnak, mint amennyit folyósítottak neki s a pénz hamarabb fogyott el mint ahogy számították.

Angliában a vásárló bizottság több mint, hatvan ajánlatot kapott. Ezek közül csak igen kevés látszott kedvezőnek, de Szerényi államtitkár még ezeket is kifogásolta, s milder távirati értesítésre az volt a válasz, hogy visszautasítandó.

Ez így ment hetekig. Már-már attól kellett tartani, hogy a bizottság egész Angliában nem talál a kormányzó részére az állam pénzén vásárlandó yachtot.

Nagy nehezen valami Greenrockkikötőben ráakadt a bizottság egy állítólag csinos alkalmas járműre. Ezt akarták megvásárolni. Tehát megkezdődött újból a táviratváltás. Ezenközben folytak a tárgyalások. Az angol kalmár 300.000 koronát kért a hajóért. Az első táviratváltás után a kormányzó szentül meg volt győződve arról, hogy ez a hajó lesz az ő yachtja amelyen tengeri kényeztetését a jövőben megteheti.

A kormányzó tehát egy napon kijelentette az angol kalmárnak, hogy a hajó meg van vásárolva, tétesse dokkba, javitassa és mázoltassa.

Az angol kalmár az egész dolgot gyanus szemmel nézte, s abban a bizonyos hitben élt hogy a bizottság valami szerb vagy montenegrói operett királyságból illetőleg fejedelemségből való.

A kormányzó már az iránt is intézkedett, hogy a vele uton levő gépész a hajóra költözködjék, megtakarítandó a nagy szállodai költségeket. Az angol kalmár azonban megmaradt a maga álláspontján, s kijelentette, hogy addig el sem mozdítja hajóját a helyéről, amíg pénzt nem lát.

Meg is jegyezte, hogy ilyen vásárlást még nem látott. „Ha az ember venni akar valamit, megnézi, ha megfelel kiférési s vége az ügyletnek” — mondotta.

A bizottság erre igyekezett fölvilágosítani, hogy ez nem megy így, mert nem privat, hanem állami vásárlásról van szó, amely felsőbb jóváhagyást igényel.

A kormányzó türelmetlenül várta a hazai hírt, hogy a hajó megvásárolható-e vagy sem. A válasz azonban késett, s minthogy a kalmár még mindig bizalmatlan volt, Nákó Sándor gróf kormányzó elővette pénztárcáját és ezer koronát fizetett le a sajátjából a dokkolás költségeire. Aztán még mindig csak várt, várt türelmetlenül Szerényi államtitkár jóváhagyó válaszára. Végül megjött a végleges döntés ezzel a távirati szöveggel.

Yachtvásárlás visszavonandó, bizottság hazajöhet.

SZERÉNYI.

Mintha villám csapott volna le, akként hatott a lesújtó távirat. Állítólag a kormányzó olyan hangulatban volt, hogy szeretett volna törni, zuzni. Végül azonban gondolt egyet, fölült az expresszre és hazautazott.

Ezzel azonban az ügy nem nyert elintézetést. A kormányzónak nagy jelenete volt Szerényi államtitkárral a minisztériumban, ahol Nákó gróf első felfolbanásában még azt is kijelentette, hogy lemond állásáról. Szerényi államtitkár azzal mentette eljárását, hogy ő nem kizárólagos yachtot akart, hanem olyan gőzöst, amely főképpen a nagyobb hajók vontatására alkalmas, de amellet kéjutazásra is használható. A kormányzó azonban nem békült meg, hanem Wekerle Sándor miniszterelnökhöz ment panasza, akire most az a nehéz feladat vár, hogy salamoni ítéletet hozzon ebben a kényes ügyben.

Szerényi államtitkár azonban nem elégedett meg a kormányzó kifakadásaival, hanem elszámolást kért a folyósított költségekről s a kormányzónak épp úgy el kell számolnia, mint a gépésznek, aki vasrácsot csináltatott az uti-

gölség javarészen. A bizottság tagjai most a legnagyobb zavarban vannak, mert nem gondoltak arra, hogy a pénzről el kell majd számolniok.

Budapesti munkatársunk, aki a fenti adatok egy részét közvetlen forrásból közölte velünk, azt írja nekünk, hogy Nákó Sándor gróf határozottan kijelentette, hogy a kellemetlen ügy miatt, amely megszégyenítő volt reá nézve nemcsak a hajótulajdonos, hanem a bizottság előtt is, le fog mondani az állásáról. Ezt a kijelentését, úgy tudjuk, Fiumében is megismételte.

Annyi bizonyos, hogy az angol hajótulajdonos a történetek után méltán azt gondolhatja, hogy Szerbia vagy Montenegró vagyunk, akik yachtot megyünk vásárolni, miközben majd hogy éhen halunk.

Depresszió a tengerészetben.

A most egy éve Amerikából kiindult világgazdasági válság és az ezzel egyidejűleg Európában is tapasztalható volt rendkívül kedvezőtlen kereskedelmi konjunkturák állandóan bénítólag hatnak a külkereskedelem alakulására az összes irányokban és ma már olyan mérveket ölt a pangás, hogy a legkomolyabb veszélylyel fenyegeti a tengerhajózási vállalkozást.

Ez a veszély annál nagyobb, mert éppen az utolsó években meglepő akciók indultak meg az államok és a magangazdaság részéről a tengerészet fejlesztése terén, aminek viszont a hajóépítő ipar minden várakozási felülmúlt megeléknkülése volt a következménye. Az új hajók nagy száma lépett ugyanis napról-napra forgalomba a legkülönbözőbb partokon és mindenütt azt remélték, hogy a tengeri és a tengerentúli forgalom fejlődése párhuzamos lesz a közlekedési eszközök mennyiségének növekedésével.

Az 1906. évi remények azonban — jól tudjuk — éppenséggel nem váltak valóra, sőt a következő évek olyan meglepetést hoztak, a milyenekre nem lehetett elkészülve a gazdasági világ.

A forgalom, bármerre tekintünk is az öt földrészén, rendkívül aláhanyatlott, a hajók egész serege fekszik leszerelten a legkülönbözőbb tengerpartokon és a kisebb hajózási vállalatok nagy száma elkeseredett küzdelmet folytat a fennmaradásért.

Ebben a helyzetben érthető, hogy a verseny minden kinövése jelentkezik. A kis hajótulajdonosok és közöttünk főleg azok, akik nem is biztosítják hajóikat, a leghihetlenebb tuvardíjak mellett vállalnak el szállításokat, sok közülük pedig már teljesen beszüntette az üzemet.

Ennek a krízisszerű helyzetnek még csak most következik a folytatása, mert mindenünnen hire érkezik újabb leszerelésnek. És éppen ez nyújt rá reményt, hogy az 1908. év második fele a hajók számának jelentékeny megapadására való tekintettel élenkebb és üzleti tekintetben kedvezőbb lesz.

A fuvardíjak piaca ma még reménytelen helyzetben tengődik. Odessában pl. sok hajó vár foglalkozásra és e mellett a kikötőbe foly-

ton kevesebb rakomány érkezik az aratási kilátások kedvezőtlensége folytán. A helyzetet az világítja meg a legelénkebben, hogy bőségesen lehet pl. 4 sh. díjtétel alapján hajót kapni Odesszából Hamburgba. A rossz aratási kilátásokra való tekintettel egyelőre szó sincs a fuvardíj piaci helyzetének javulásáról. Abban az esetben pedig, ha déli Oroszországban tényleg rossz lesz a termés, akkor több mint bizonyos, hogy a mai odesszai helyzet egy teljes esztendőn át sem fog jobbra fordulni. Az odesszai fuvardíjak most a következők: Hamburgba 4. sh. — 4 sh. 6. d. Londonba 4 sh. 9. d. — 5 sh., Hullba 4 sh. 9. d. — 5 sh., ugyanennyi Antwerpenbe és Rotterdamba.

Hajóbérszerződések egyáltalában nem jöttek létre még őszre sem. A névleges díjtételek augusztus 1-ére 8 sh., 15-ére 8 sh. 6. d., és szeptemberre 9 sh. Ez mégis amellyel bizonyít, hogy még nem vesztett el minden bizalom az őszi szezon iránt.

Hasonló a helyzet Nicolajeffben. Egy Hamburgban rakodó gőzös 4 sh. 6. d.-el kötötte meg az üzletet és ugyanez kénytelen kiegészítő rakományát még olcsóbb díjtételek mellett is elfogadni.

Khersonban inkább volna található valamely elhajózási rakomány, de a hajókinlát akkora, hogy a fuvardíjak a legalacsonyabb nívóra szökkentek alá. A legmagasabb díjtétel Khersonból Rotterdamba 5 sh. Hamburgba 5 sh. 6. d.

Novorossziok-ban apró részrakományok hajóztattak el 5 sh. 3. d.-el Rotterdamba és 5 sh. 9. d. mellett Hamburgba. Nagyobb rakományért legfeljebb 5 sh.-et lehet kapni és hirt szerint ennyivel fognak most 2000 tonnát Hamburgba szállítani.

Brailaban és Galatzban teljes a stagnálás, amin a rendkívül alacsony díjtételek sem képesek segíteni. A dunai fuvardíjak még ilyen olcsók sohse voltak. Mindehhez járul, hogy a kereslet korlátozottságára való tekintettel a hajók megrakása is vontatottan folyik, aminek idővesztésére a következménye.

Az indiai piac is hasonló az előbbiekhöz. Bombaytól két kikötőbe 8 sh. 6.-del szállítottak rakományt.

Az Európa és Északamerika közötti személyforgalom közismert megcsappanása, a kivándorlás szünetelése hihetetlen károkat okoz a nagy hajóvállalatoknak. Az 1908. évi mérleg bizonyára nagy meglepetéseket fog hozni különösen a hatalmas vállalatok részvényesei számára, akiknek az a reménye, hogy a visszavándorlás méretei kárpótlást fognak nyújtani, nem vált valóra.

Tengerparti séták.

Ha az ember ilyenkor fiumeieket akar látni, Abbáziába kell mennie, ahol most élénk és zajos módon üdülnek a fáradt és pihent emberek. Abbázia most már tele van fürdővendégekkel s a penzió tulajdonosok boldogan tekintenek a jövőbe.

Azt mondták rosszak a termési kilátások. Nos hát akkor rossz lesz a szezon.

Pedig nem úgy van. Mennél nagyobb a szegénység, annál több pénzt költ a magyar az üdülésre. Ha már nincs, hát ne legyen. S elkölti az utolsó mohikánokat.

Nem mindenki cselekszik azonban így. Zboray Aladár, amióta fiumei lapfűtőszerszertő lett, így szerepel a kurlisztában.

Herr Zboray mit Frau, 2 Kinder und drei Dienstboten.

Nákó Sándor gróf, a fiumei kormányzó már szerényebb.

Ő csak így szerepel:

Excellenz Graf Nákó aus Fiume mit einen Diener.

Szóval a kormányzó, a kegyelmes ur beéri egy inassal, míg saját szerkesztője csak három cselédet tart Abbáziában.

Egy Abbáziában üdülő hírlapíró meg is jegyezte:

— Ekkora pazarlást csak úgy bir el ujságíró ember, ha főnyereményt csinál.

Mikor azután a reggeli kávénál A Tengerpart-ot olvasta, mindent megértett.

— Zboray Aladár csakugyan megütötte a főnyereményt. Nyolcezer korona öt hónapi nesze — semmiért. Ez még a főnyereménynél is több.

Olyan magyar világ van most odaát az

osztrák üdülőhelyen, hogy az ember megfedkeznie róla, hogy Ausztriában van, ha mindenfelé a kiszolgáló pincérek nem figyelmeztetnék erre. A mi sovínizmusunk csak odáig terjed, hogy idehaza verjük a mellünket, hogy így meg úgy: éljen a haza. Hanem ha azután külföldön, idegenben járunk, úgy kivetkőzünk magyartólunkból, hogy csak a rossz német kiejtésünk árulja el, hogy magyarok vagyunk. Természetes, hogy Abbáziában is mindent eltűr a magyar ember, sőt szívesebben jár olyan helyre, ahol nem hallik a magyar szó. Pedig akad olyan hely, ahol még magyar főztöt is ehetünk. Csak az a baj, hogy ezek a helyek nem büszkélkednek a magyarságukkal, hanem csöndesen valami német, vagy tudj' isten milyen köntösbe burkolóznak. Vannak kivételek, amelyeket a régi hír ment a vád alól. Ime a Pilseni-sörház, kellemes, szép lugasaival. A tulajdonosa magyar, a konyhája magyar, a reklámjai magyar nyelvűek. (Az igaz, hogy a magyar nyelvű plakátjait éjszaka idején a lakosság leszakgatja.) Ez esetben csak a cím idegen, de odabent magyar világ uralkodik. S így kellene annak lennie mindenütt. S ha a magyar közönség csakugyan sovén volna, ha a sovínizmus nem alsóvínizmus lenne, akkor, ha már idegenbe látogat tömegesen, megkövetelné, hogy ott, ahol pénzt költi, uralkodjék egy kis magyar szellem is.

Az „Ünnepi hangulat“-hoz egyik olvasónk újabb érdekes adalékkal szolgált.

A Schenk-ben, a híres nevezetes ponyva alatt történt a minap. A kormányzó végig ment az Adamich-téren. Egy lélek sem emelte meg a kalapját. Az újdonsült felelős szerkesztője ott ült a ponyva alatt s vele volt egy fiumei magasabb rangú vasutas.

— Nézze csak a gazdájának a kutya sem köszön, látja milyen ez a fiumei népség — szólt a vasutas.

A felelős szerkesztő konstatálta, hogy ez csakugyan így van.

Este azonban megvolt a lapban az „Ünnepi hangulat“ az utca szeretetének megnyilatkozása“ satöbbi . . .

UJDONSÁGOK.

— Az angol flotta távozása. Az idő nem nagyon kedvezett az angol vendégeknek. Tegnap is esős idő volt s ezért elmaradt a „Queen“ vezérhajón tervezett táncmultság, amelyre nagyszámu előkelő közönséget hívtak meg.

Este Nákó Sándor gróf kormányzó látta vendégül az angol flotta tisztjeit s a város előkelő közönségének egy részét. Az estélyre több mint háromszáz meghívót bocsátottak szét. A kormányzói palota előcsarnoka délszaki növényekkel volt díszítve. A vendégeket Nákó Sándor gróf és neje született Liphay Eszter bárónő fogadta. Az angol vendégek néhány perccel 10 óra után érkeztek a palotába. A soirée éjfélkor már véget ért.

A Földközi tengeri angol flottához tartozó „Hussar“ hajó ma reggel Drury ellentengernagy nevével és Miss Midletonnal Velencébe indult. A többi hajó a délután folyamán hagyja el kikötőnket s Dalmáciába megy.

A „Prince of Wales“ hajóról elűnt egy altiszt. Nem tudják megszökött-e vagy a tengerbe veszett. Kérésese eddig hiába való volt. Társai azt beszélék, hogy az elmúlt este még látták.

— Kormány jóváhagyása. A kormány jóváhagyta Fiume városának 1908. évi költségvetését s az erre vonatkozó leírat most érkezett a városához.

— A villamosmű átvétele. A városi bizottság tegnap délután 5 órakor kezdte meg a központi villamostelep átvételét. A bizottság ma folytatja munkáját.

— Tengerész-növendékek utja. Pólából jelentik nekünk, hogy a „Kaiserin Elisabeth“ hadihajó, amelyen a fiumei haditengerészeti akadémiá növendékei tesznek tanulmány utat, Pólába érkezett. A hajó szeptember hónapban nagy utra indul, hogy fölváltsa a Franz Josef I. hadihajót.

— Mader — fiumei szinigazgató. Egy budapesti könyvnyomtatás lap nyomán az a hír terjedt el, hogy Apponyi Albert gróf vallás és közoktatásügyi miniszter a pozsonyi városi színházrak az állam részére való megvásárlá-

sát tervezi. Az új új állami színház igazgatójává Mader Rezsőt, a Népszínház-Vigopera volt igazgatóját szemelték ki, a terv megvalósulása esetén magával vinné a Népszínház 42 tagú zenekarát és több művésznőjét. Hirt szerint a jelenlegi igazgatót Balla Kálmánt vagy végkielégítésben részesítik, vagy a miskolci kerületet kapja meg.

A hír azonban nem teljesen megbízható. Tény, hogy a kormány rég tervezi pozsony-fiumei színházak államosítását s nem kizárt dolog, hogy a Népszínház megszűnésével most azért akarja sürgősen megoldani a kérdést, hogy a kenyerüket vesztett színészek jó része újból álláshoz jusson.

— Uj fürdőigazgató Abbáziában. Marschall József, a hálókocsi társaság eddigi tátralomnici igazgatója most foglalta el új fürdőigazgatói állását Abbáziában.

— Heine — meg a Villa Giuseppe. Egyik olvasónk írja nekünk az alábbiakat, abból az alkalomból, hogy a Villa Giuseppe-t sem a város, sem az állam, sem magánosok nem vásárolják meg.

A legnagyobb német poéta, Heine, legádázabb ellensége volt minden maradásnak, minden középkori maradványnak, ezek között méltán az akkori német fejedelmeknek, és különösen a Hohenzollern-háznak. Maró gunyának állandó tárgya voltak ezek és így csak természetes, hogy amíg a német fejedelmeken mulik, addig marad az a szegényteljes tény, hogy Heinenak Németországban nincsen szobra.

Heinenak!

Történt, hogy Erzsébet királyné Korfuban kastélyt szerzett és abban kedvenc költőjének Heinenak szobrot emeltetett.

Erzsébet királyné halála után a kastély eladó lett és ekkor észébe juthatott a német császárnak Hirsch báró bosszúja, aki megvette a bécsi Jokey-Club házát, csak hogy kidobhassa onnan a klubot, mely nem akarta tagjául felvenni.

A német császár a Velencei kalmár szávaival így kiáltott föl:

„I thank thee, Jew, for teaching me that word!“

Köszönöm zsidó, hogy e szóra megtanítottál.

Megvette az Achileont és kidobta belőle a Heine szobrát, a zsidót . . .

Hm. A Villa Giuseppe-t nem tudják értékesíteni. Nem lenne jó azon egy Heine szobrot emelni. Hát ha ezt is megveszi a német császár. Mert úgy látszik, hogy a városnak csak Dante szoborral, az állainak pedig ingyen sem kell.

— Fenicse színház. Ma este Weil R. „Az esküdtek“ című négy felvonásos drámája kerül színre a neszinaei társulat előadásában.

— A kikötőből. Julius 21. Érkezett: „Bagdad“ német gőzös Hamburgból 100 tonna vassal és 100 tonna vegyes áruval; „Nagy Lajos“ magyar gőzös Triesztből 60 tonna vegyes áruval; „Artemisia“ görög gőzös Santorinóból 1000 tonna vegyes áruval. Indult: „Styria“ osztrák gőzös Konstantinápolyba 120 tonna cukorral, 100 tonna vegyes áruval és 20 tonna fával; „Herminie“ osztrák gőzös Triesztbe üresen; „Hussar“ hadihajó Velencébe.

— A Norddeutscher Lloyd és a kivándorlók. A magyar kivándorlók szállításával a múltban és még most is legtöbbit a német társulatok és vállalatok éltek és élnek vissza. Ezek a német vállalatok hosszú esztendőknél át abból éltek, hogy Brémán és Hamburgon át szállították az újvilágba a szegény, eicsábitott magyar kivándorlót. Néhány esztendő előtt aztán a magyar kormány utját akarta állni a kivándorlásra való csábításnak, ami azonban csak nehezen sikerült, mert a német társaságok ügynökei valóságos behálózást az országot. Nemrég aztán gondolt nagyot és merészet a Norddeutscher Lloyd és a magyarországi ki- és visszavándorlási anyagot kiosztotta Missler ismert nevű főügynökének, akinek az az egész teendője, hogy minél több magyar kivándorlót szállítson a brémai kikötőbe. Ezenkívül a Norddeutscher Lloyd azt is elhatározta, hogy a magyar kivándorlók pénzét is kezelni fogja, hogy így még jobban magához kösse a kivándorlót. A magyar kormány jól teszi, ha figyelmét kiterjeszti a Norddeutscher Lloyd újabb terveire és üzleteire, mert ha jól tudjuk, az új kivándorlási törvényjavaslat, melyet az őszi

ülésszak alatt fog letárgyalni a képviselőház, világosan kimondja, hogy a magyar kivándorlók pénzét csakis magyar pénzügyintézetek vagy egy alapítandó magyar pénzügyintézet kezelhetik. Sőt azt is tudjuk, hogy a kormány ebben az irányban puhatolódzásokat tesz egyes pénzügyintézeteknél, sőt az is a tervei között van, hogy e célra egy külön intézetet alapít, annak dacára, hogy Newyorkban már van egy „Magyar-amerikai bank”, mely — állítólag — elég becsületesen igyekszik szolgálni a vállalt ügyet. A kormánynak már azért a kötelessége a Nord-deutscher Lloyd törekvéseit éber és szigorú figyelemmel kísérni, mert a Lloydnak a kivándorlási pénzek kezelésével aligha lehet más célja, mint az, hogy így is magához kösse a kivándorlókat.

— **Ragadós betegségek.** A városi közegészségügyi hivatalnál e hó 6-tól 12-ig a következő betegségeket jelentették be: diftéria 1, tifusz 1.

— **A Magyar Kör Cabaret estéje.** A Fiumei Magyar Kör nagyszabású Cabaret-est rendezésére készül. A kör vezetősége felkéri mindazokat, akik szerepelni óhajtanak, hogy szándékukról értesítse. A Cabaret-est idejét még nem állapították meg.

x **Fratelli Deisinger** fiumei városi rak-tára (Via Molo 9.) engros áron árusítja kisebb beszerzéseknél is a legkitünőbb kávét és teát.

Közleményeink csakis a forrás megnevezésével vehetők át.

Távirat ◀▶ Telefon.

Kossuth Ferenc állapota.

KARLSBAD, jul. 21. *Kossuth* Ferenc kereskedelmi miniszter állapota annyira javult, hogy tegnap elhagyta az ágyat s holnap vizsautazik Budapestre.

A belügyminiszter itthon.

BUDAPEST, jul. 21. *Andrássy* Gyula gróf belügyminiszter az éjjeli expresszvonattal Londonból hazaérkezett s ma délelőtt a megjelent a minisztériumban, elfoglalva hivatalát. A minisztériumban most lázasan dolgoznak a választókerületek beosztásán, amelyekhez a főispánok szolgáltatottak adatokkal.

Burián miniszter nem mond le.

BÉCS, jul. 21. A „Neues Wiener Tagblatt” megcáfolja a Burián közös pénzügyminiszter lemondásáról szóló híreket.

Megtorlás a bán elleni tüntetésekért.

KNIN, jul. 21. A helytartóság, amely eddig elég közömbösen viselkedett a bán elleni tüntetések vizsgálatánál, most erősen működik, mert Bécsből utasítást kapott erre nézve. *Verucovich* volt képviselőt knini kormánybiztossá nevezték ki.

Az ungaro-croata legujabb hajója.

TRIESZT, jul. 21. Tegnap délután bocsátották vízre a S. Marco hajógyárban a Magyar-horvát hajósársaság legeslegujabb gőzcsészt, amely mint az e hó 6-án vízrebocsátott gőzöse, még nem kapott nevet. A vízrebocsátásnál a társaság képviselői és több trieszti szakférfiu volt jelen.

Gromon Dezső báró állapota.

BUDAPEST, jul. 21. *Gromon Dezső* báró volt honvédelmi államtitkár állapotában nem történt változás. Az éjszakát nyugodtan töltötte s reggel tejet ivott. Állapota lázmentes. Farkas orvosnő kielégítőnek találta állapotát. A krízis éjjelre várható. Ha komplikáció nem áll be, életben fog maradni.

Bombázás Hunyad megyében.

VAJDAHUNYAD, jul. 21. Bonta községben ismeretlen tettesek két bombát vetettek *Krausz Mihály* bányafelügyelő házába. A ház összedült s a felügyelő és neje megsebesült. Szigorú vizsgálatot indítottak meg a tettesek kézrekerítésére.

A szászrégeni gzilokosság.

BUDAPEST, jul. 21. *Pártos Gyula* gödmesterházi máv. mérnököt, a szászrégeni gzilokosság hősét, aki *Giacomuzzi* Virgil földbirto-

kost nyílt utcán megtámadta s agyonlőtte, az ügyészség fogházába zárták. *Bátyja, Pártos Vilmos* lévai ügyvéd ma nyilatkozatot küldött a fővárosi lapoknak, amelyben kijelenti, hogy őcsce nem elhatározott szándékából, hanem védekezés közben lőtte agyon a földbirtokost.

Elítélt ékszerész.

BUDAPEST, jul. 21. A budapesti törvényszék ma tárgyalta *Weisz Izidor* volt budapesti ékszerész bűnyűjét, aki több sikkasztás és csalás elkövetése után megszökött, de Bécsben elfogták. A törvényszék az ékszerészt bűnösnek mondotta ki s egy évi és nyolc hónapi börtönbüntetésre ítélte.

Védekezés a bor olcsósága ellen.

SÁTORALJA-UJHELY, jul. 21. A zempléni megyei gazdasági egyesület *Buza Barna* indítványára elhatározta, hogy tekintettel a kitünő szőlőtermésre kartebe tömöríti a termelőket, hogy a bor értéke ne szálljon alá.

Roschdestwensky meghalt.

BAD NEUHEIM, jul. 21. *Roschdestwensky* orosz tengernagy az elmúlt éjjel a csuzimai ütközetben szerzett sebesülése következtében meghalt.

Szerencsétlenül járt ezredes.

SZEGED, jul. 21. *Weber Alfréd* ezredes ma reggel Ujszeges felé lovagolt. Utközben a ló ledobta s életveszélyesen megsebesült. A csapatkórházba szállították.

Zivatar.

DÉVA, jul. 21. Az éjjel óriási zivatar dühöngött, amely elsöpörte a gabonatermes nagy részét. Hátszeg mellett a zivatar alámosta a töltést. Egy tehervonat ennek következtében kisklott.

CIGALE

tengeri fürdő

Lussinpiccolo mellett. — 200 kabin.

GRADO TENGERI FÜRDŐ

Goldberger szálló és étterem

a fürdővel szemben tengeri kilátással.

Villanyvilágítás.

Kitünő bécsi és magyar konyha.

Goldberger vendéglője - Trieszt.

TRIESZT, Piazza della Borsa 7 I.

Elsőrendű fehérnemű uri és női divatkülönlegességek

igen mérsékelt árak mellett kizárólag csak

VUJA M. cégnél Fiume Via Adamich.

Tessék erről, próbavásárlással meggyőződni!

Halál a poloskákra!!! DESODEROL

az egyetlen radikális szer poloskák és más férgek ellen. Ragadós betegségek ellen fertőtleníti. Elárusító

Graf A. Fiume Riva Canale Telef. 522.

Literje K 1.50 házhoz szállítva.

Lakások fertőtlenítése elvállaltatik.

Irodába magyarul értő kisasszony kerestetik.

Cim a kiadóhivatalban.

Első fiumei magyar uri és női fodrász terem az Adria Palotában.

Külön női teremben hajmosás, fésülés, és mindennemű modern hajmunkák végeztetnek.

Az uri teremben pontos és jó kiszolgálás.

Globus Hirlapügynökség.

újság-elárusítás rögtön a vonatok érkezése után.

Fiume, Vincenzo de Domini utca (az Europa szálló közelében).

Több butorozott szoba

esetleg butor nélkül is fürdőszoba használattal azonnal kiadó. Cim a kiadóban.

A FIUMEI KERESKEDELMI BANK

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ADRIA PALOTA FIUMBAN ADRIA PALOTA

betétkönyvek és folyószámlák után

4% netto kamatot

térít meg feleink.

A járadékadót a bank önmaga viseli.

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Estétként kiváló művészierők fellépte

Via Alessandrina 3. Kezdeté 9 órakor.

KÜSTENFELDI IVANOSSICH HENRIK

cs. és kir. nyug. vezérőrnagy

elhunyt f. hó 15-én reggel 1/27 órakor 68 éves korában Preblauban.

A temetés f. hó 18-án ment végbe Grácban.

A fiumei gyászszertartás napja külön fog közzététetni.

Fiume 1908 julius 20-án.

Özv. küstenfeldi Ivanossich Augusta

szül. Brzerska

Magyar Általános Hitelbank Fiumei Fiókja.

Központ: Budapest. **Fiókok:** Brassó, Debrecen, Győr, Kassa, Kecskemét, Nagyvárad, Pécs, Pozsony, Szabadka, Temesvár.

Alaptőke 60 millió kor.

  Tartalékok 35 millió.

Elfogad betéteket takarékkönyvecskékre és folyó számlára a legelőnyösebb feltételek mellett.

Leszámítol bel- és külföldi váltókat és elfogad ilyeneket behajtásra.

Vesz és elad mindennemű értékpapírokat, külföldi váltókat és idegen pénznemeket s előnyösen effektuál mindennemű megbízást a bel- és külföldi tőzsdéken.

Bevált szelvényeket és kisorsolt értékpapírokat.

Előleget nyújt értékpapírokra és árukra.

Elfogad értékpapírokat megőrzésre és kezelésre és ajánlja tűzbiztos pánccsaszekrény-fiókjait (safe deposit).

Kiállít hitelleveleket a bel- és külföld minden nagyobb piacára.

CANTRIDA FÜRDŐ ÉS VENDÉGLŐ

Kombinált villamos vasuti és fürdőjegyek:

Felnőtteknek: Fiumara-Cantrida 70 fill. Gard. pubb.-Cant. 60 fill.
Gyermekeknek: " " 50 fill. " " 40 fill.
Ez árban befoglaltatik a villamos vasut oda-vissza, az omnibus, a fürdés és a fehérmű.

Tíz jegyet tartalmazó blockok árai:

Felnőtteknek: a Fiumarától 6.— kor., népkerttől 5.— kor.
Gyermekeknek: " 4.40 kor., " 3.40 kor.
Jegyek és blockok kaphatók a villamos vasut kalauzainál és a fürdőpénztárnál.

Remek árnyas kert és nagy terras.

Szobák idegeneknek. — Magasforrasú vízvezeték — Villanyvilágítás.

— Izletes ételek és kitűnő italok. —

Kőbányai Polgári Sör.

Vasár- és ünnepnapokon
katonahangverseny.

Vasár- és ünnepnapokon
katonahangverseny.

MIRAMARE NAGYSZÁLLÓ

 CIRKVENICÁN.

Nyári és téli üdülőhely és tengeri fürdő.

A szálloda közvetlenül a tengerparton,
— a fürdő közelében fekszik. —

Modern berendezés. — Kávéház és étteremmel.

Lift. — Villanyvilágítás. — Olvasó terem.

Hidegvízgyógyintézet. — Meleg házi fürdők.

Figyelmes kiszolgálás

Mérsékelt árak.

Porto-Ré

(Kraljevica)

LIBURNIA SZÁLLÓ

tengeri fürdő remek hullámveréssel.

Gőzösön 40 percnyire Fiumától.

Pormentes levegő. Gyönyörű fekvés.

Teljes ellátás mérsékelt áron.

KITŰNŐ KONYHA!

FÜRDŐK ÉS ORVOS A HÁZBAN!

CRNKOVIĆ

szálloda, penzió és kávéház.
CIRKVENICA.

A fürdő központján, közvetlen a tengerpart mentén, a mólótól 2 pezcnyire.

Kitűnő magyar és német konyha.

 Kitűntetve a német orvos kongresszus által.

Eredeti magyar és német fajborok valamint Müncheni és Pilseni sörök.

Utazóknak és kirándulóknak kiválóan alkalmas hely.

Olcsó árak.

Pontos kiszolgálás.

Tulajdonos: **CRNKOVIĆ JÓZSEF.**

A DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyárak
részvénytársaságának.

(gyár Budapest-Kőbánya) **FIUMEI FŐRAKTÁRA.**

Iroda: Ürményi-tér 6. — Telefon szám 22.
Jégyvár: Canale-utca, Steinmann-ház.

GYÓGYHATÁSÚ

DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör. A sör hetenként 25 majolika palackot tartalmazó eredeti ládában érkezik frissen a gyárból. — Ezen kitűnő sörön kívül állandóan raktáron van kiviteli és márciusi sör, 1/4, 1/2 és 1 hl.-es hordókban és 50 fél literes palackot tartalmazó eredeti ládában.

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is kapnak. — Bárhova házhoz is történik szállítás.

DETAIL ELÁRUSÍTÁS: minden jobb fűszer- és csmege-üzletben.

Mindenkor friss csapolás:

Főképviselet: Rupnik Emil, Ürményi-tér 6.

Első és legjobb hírnevű óráüzlet

Nattich Henrik

FIUME, Corso.

Chronometer és műórás.

Genfi és Glashütte-féle **angol** különlegességi gyártmányok.

FÉRFI RUHÁT VESZ ÉS ELAD és olcsón tisztít s javít szakszerűen férfi- s női ruhát

RADAKOVICS DÁNIEL FIUME
Fiumara, a susáki hid mellett.

KORONA VENDÉGLŐ

Tulajdonos: **HOPP VINCE.**

Az átutazó közönség különös figyelmébe! Kitűnő magyar konyha. Kőbányai világos s barna sör. Tiszta fajborok.

Mérsékelt árak.

Bonbonnière Mőve

Előkelő Mulató

Abbazia Bristol - szálló

Esténként nemzetközi varieté-előadások kizárólag **elsőrendű**

művészi erők felléptével.

Kitűnő szellőztetés.

Lockey

HOFBRÄU SZÁLLODÁJA

ABBAZIA.

Központi fekvés a Curpark mellett

● ● Villamos világítás ● ●

Szobák pensioval vagy a nélkül

 Polgari árak.

● Figyelmes kiszolgálás. ●

Kitűnő magyar konyha.

ABBAZIA-VOLOSCA

DENK PENZIÓ.

Legfinomabb családi otthon közvetlenül a tenger partján, pormentes zajtalan hely, üdülőknak és lábadozóknak igen alkalmas. Remek tengeri fürdő közvetlen közelben. Kitűnő konyha. Penzió 7 koronától feljebb. Prospektus kívánatra.

Maluszewszki Szaniszló

CENTRAL KÁVÉHÁZA

és cukrászdája

CIRKVENICA

közvetlenül a tengerpart mellett.

Kitűnő italok és frissítők.

Legfinomabb cukorsütemények.